

VWS OMGEVINGSANALYSE COVID-19

Analyseperiode: 12:00 uur d.d. 19 april – 12:00 uur d.d. 20 april

5.1.2e

Directie Communicatie.

Vragen? Mail naar

5.1.2e

@minvws.nl

Wie is getroffen? (1 ^e ring)	Wie is betrokken? (2 ^e ring)	Wie voelt zich betrokken? (3 ^e ring)
<ul style="list-style-type: none"> Nederlanders overleden aan Covid-19 Nederlanders ziek door Covid-19 	<ul style="list-style-type: none"> Familie en vrienden getroffen 	<ul style="list-style-type: none"> Algemeen publiek Politici

Samenvatting

- In de voorbeschuiving op de persconferentie lijken media eensgezind: het kabinet 'laat de teugels vieren'. De parlementaire pers weet te melden dat het kabinet positievere cijfers zijn voorgehouden die hieraan ten grondslag liggen. In lijn daarmee zegt ook LNAZ-voorzitter Ernst Kuipers dat we in de fase zitten waarbij we over versoepelingen kunnen nadenken. De versoepelingen die het kabinet per 28 april zou willen doorvoeren worden gisteren met elk nieuwe stukje gelekte informatie steeds weer wat concreter gemaakt. Het openen van de terrassen krijgt daarbij verreweg de meeste aandacht; hoe zitten we er dadelijk bij?
- Hoewel er dus sprake zou zijn van nieuwe, positievere cijfers weten media die zelf nog niet aan te wijzen. Er zou nog geen sprake zijn van een duidelijke daling van het aantal coronapatiënten in ziekenhuizen en dus zou de druk op die ziekenhuizen aanhouden. Verschillende media vermoeden dan ook dat de versoepelingen niet alleen voortkomen uit positievere cijfers. Zo wijst De Telegraaf op onvrede vanuit de maatschappij over 'duizelingwekkende coronabesluitvorming waar geen touw aan vast te knopen was' en de 'smeebedes van burgemeesters, horeca en vele Nederlanders'. Vanuit de medische hoek klinken tegelijkertijd zorgen over de versoepelingen. Zo is Zuyderland-bestuursvoorzitter David Jongen te gast in talkshow Beau en het Radio 1 journaal, om zijn zorgen over de versoepelingen kenbaar te maken. De situatie in zijn ziekenhuis zou 'nijpend' zijn nu 14 van de 20 operatiekamers dicht zijn en er nog 'geen enkel IC-bed over is'. Ondertussen blijkt uit nieuwsberichten hoe verschillende ziekenhuizen de reguliere zorg afschalen en uit een rondgang van de Volkskrant langs ziekenhuizen in onder meer Den Haag, Rotterdam, Den Bosch, Tilburg en Sittard blijkt dat een deel van de ziekenhuizen het personeel vraagt af te zien van vrije dagen in de meivakantie. Met name op de ic- en covid-afdelingen zou de druk zo hoog zijn dat verlof voor artsen en verpleegkundigen er nauwelijks in zit. V&VN en Nu'91 herkennen dat beeld.
- Gistermiddag wordt bekend dat de gemeente Breda geen vergunning geeft voor het evenement 538 Oranjedag. Burgemeester van Breda Paul Depla zegt dat het festival niet kan doorgaan omdat de veiligheid in het geding kwam. Één organisatie had een demonstratieverzoek ingediend bij de gemeente Breda. Maar vooral de informele signalen via sociale media over mogelijke acties waren reden voor de politie om de burgemeester te adviseren geen vergunning te verlenen. "Er is rond dit evenement een enorme polarisatie ontstaan, waarbij het ons duidelijk werd dat er onaangekondigde demonstraties konden komen", meldde Frederiek Schouwenaar, sectorhoofd politie De Baronie. "Het is vooral de grilligheid die ons zorgen baarde."
- Nadat het besluit gevallen is, zijn media er snel bij om reacties op te halen bij betrokkenen en laten organisatoren van allerlei andere Fieldlab- en proeven evenementen weten of hun evenement nog wel, dan wel niet doorgaat. Organisatoren Radio 538 en Fieldlab zeggen begrip te hebben voor het besluit van de gemeente Breda. Aan tafel bij talkshow BEAU zegt programmamanager van Fieldlab-evenementen Pieter Lubberts dat er volgens hem "alleen maar verliezers" zijn na de afgelasting. De ophef die is ontstaan rondom het testfestival wijkt volgens hem af van het hoofddoel van Fieldlab: "...testen en onderzoek doen voor veilige evenementen". Hij hoopt dat de andere Fieldlab-evenementen niet lijden onder de negatieve aandacht. GGD GHOR-voorzitter André Rouvoet reageert dat een Fieldlab-evenement met 10.000 mensen 'nu wel heel veel is'. Al is er vanuit de GGD steun voor het initiatief. Het Amphibia Ziekenhuis is opgelucht en haar zorgmedewerkers reageren blij. Middels verschillende peilingen wordt het sentiment onder het algemeen publiek gepolst. Uit Telegraaf's 'Stelling van de Dag' blijkt dat 90% het eens is met de stelling: 'Stoppen met testevenementen'. Uit onderzoek van het Hart van Nederland-panel blijkt dat 61% vindt dat het kabinet voorlopig moet stoppen met het organiseren van Fieldlab-evenementen.
- Met de ruime aandacht voor het Fieldlab-evenement en de vele reacties is weliswaar meer aandacht voor de precieze aard en achterliggende motieven van de verschillende testevenementen. In gesprek met NOS en NRC zegt hoogleraar infectiepreventie Andreas Voss, hoofdonderzoeker bij het Fieldlab-project zich te storen aan het feit dat het bedrag van 925 miljoen euro veelvuldig ter sprake wordt gebracht bij de kritiek op de Fieldlabs. Dat gaat om een ander project, benadrukt hij, het 'testen voor toegang'. "...Met Fieldlab hebben we nu 21 evenementen gehad of in de planning, en dat kostte in totaal iets meer dan 2,7 miljoen euro." Ook tegenover NRC zegt hij te balen van het gegeven dat het Fieldlab-project 'over één kam wordt geschoren' met de bijna 1 miljard euro die het kabinet gereserveerd heeft voor het toegangstesten. Volgens Voss zijn critici vaak niet goed op de hoogte van de Fieldlab-proeven. Waar wel een probleem zit, erkent Voss, is de snelheid waarmee nieuwe evenementen zijn gestart en de communicatie daaromheen.

SISOS (Slachtoffers – Identiteiten – Schade – Oorzaken – Scenario's)

-

Informatiebehoefte

Vaccineren

- De Volkskrant meldt dat de makers van het Russische Spoutnik-V-vaccin in Nederland op Twitter adverteren voor hun eigen middel tegen Covid-19. Ze verspreiden daarbij halve waarheden over concurrenten. Bij Nederlandse Twittergebruikers duikt sinds kort prominent de suggestie op om het account te volgen van het Russische vaccin. Achter het account zit een investeringsfonds in handen van de Russische regering dat Twitter betaalt om de aanbeveling te verspreiden. Op het Twitteraccount @sputnikvaccine (327.000 volgers) verschijnen voornamelijk in het Engels berichten over leveringen van "het eerste geregistreerde vaccin tegen Covid-19". Ook worden mogelijke bijwerkingen beschreven van concurrerende vaccins. Bij de advertentie wordt wel vermeld dat ervoor is betaald. De advertentie is een overtreding van de Nederlandse wet, zegt Frederik Schutte, secretaris van de stichting Code Geneesmiddelenreclame (CGR), omdat adverteren voor geneesmiddelen die niet vrij verkrijgbaar zijn bij de drogist hier verboden is. Ook is het Russische vaccin nog in beoordeling bij het EMA en dus niet officieel geregistreerd. Reclame maken voor ongeregistreerde geneesmiddelen is eveneens bij wet verboden.
- De EU krijgt dit jaar geen 500 miljoen doses van het Pfizer/BioNTech-vaccin, maar 600 miljoen.

Druk op de (reguliere) zorg

- Wederom nieuwsberichten over ziekenhuizen die reguliere zorg afschalen. [Omroep Zeeland](#) meldt gisteren dat het voor **Zeeuwse ziekenhuizen** opnieuw 'alle hens aan dek' is. De ziekenhuizen verplegen momenteel een recordaantal van vijftien coronapatiënten op de ic. "Dit is de Covid-golf van de ic", zegt crisismanager Sjors van Lieshout van ziekenhuis Adrz. "Voorheen kwam 20% op de ic, dat is nu 32%." Waarom er meer mensen op de ic komen, is niet duidelijk. Van Lieshout: "Dat heeft waarschijnlijk te maken met de aard van de ziekte." De drukte op de ic's betekent minder ruimte voor andere patiënten. Daarom worden zware operaties regelmatig uitgesteld. Tegelijk moeten er altijd bedden klaar staan voor slachtoffers van ernstige ongelukken. Adrz is daarom voortdurend bezig om ic-patiënten over te plaatsen naar andere ziekenhuizen. Het **Maasstad Ziekenhuis** heeft de reguliere zorg weer moeten afschalen. In het ziekenhuis zijn 20% minder operaties dan normaal. Bestuursvoorzitter Peter Langenbach schrijft in een verklaring dat de druk op de ic 'helaas het hoogst is op dit moment'. Door het schrappen van operaties wil het Rotterdamse ziekenhuis ook voorkomen dat patiënten niet terecht kunnen op de SEH. Een woordvoerder van **Zuyderland** meldt vanochtend dat het met ingang van dinsdag opnieuw vier operatiekamers in de ziekenhuizen van Heerlen en Sittard sluit. Dinsdag gingen er twee dicht, woensdag nog eens twee. Eerder sloot het Zuyderland ook al enkele malen operatiekamers om diezelfde reden, eerst vijf, later nog eens vier. Er zijn nog slechts zes van de negentien operatiekamers open voor dringende reguliere zorg. Als gevolg van de sluitingen is de wachtlijst van patiënten die wachten op een ingreep in de reguliere zorg opgelopen tot 5000 mensen, aldus het ziekenhuis. "Op de ic's zitten we nagenoeg vol", aldus de woordvoerder. "We zitten met het probleem dat we patiënten elders willen plaatsen, maar je kunt de mensen niet kwijt. Op heel veel plaatsen in Nederland zitten de ic's nagenoeg vol."
- Uit een rondgang van de Volkskrant langs ziekenhuizen in onder meer Den Haag, Rotterdam, Den Bosch, Tilburg en Sittard blijkt dat een deel van de ziekenhuizen het personeel vraagt af te zien van vrije dagen in de meivakantie. Met name op de ic- en covid-afdelingen is de druk zo hoog dat verlof voor artsen en verpleegkundigen er nauwelijks in zit. 'Veel ziekenhuizen vragen nu aan personeel of het mogelijk is om de vakantie te verplaatsen', zegt **Bart Berden**, **bestuursvoorzitter van het Elisabeth TweeSteden-Ziekenhuis** in Tilburg. 'Teamleiders vragen hun mensen of zij het nog even kunnen volhouden, of dat vakantie echt noodzakelijk is.' **V&VN** en **Nu'91** herkennen dat beeld. 'Het gaat nog in overleg, dat is tijdens de eerste golf ook altijd zo geweest', zegt een Nu'91-woordvoerder. 'Meestal los je de roosterproblemen dan wel op, ook omdat verpleegkundigen realistisch zijn en zien dat extra werken nodig is. Maar de rek is er wel uit. Het ziekteverzuim is al enorm toegenomen, op de covid-afdelingen zit tot aan 15% van het personeel ziek thuis.' Personeel wordt nog niet gedwongen af te zien van vakantie, benadrukken de ziekenhuizen. 'Dat is echt een draconische maatregel', zegt Berden. 'We bekijken van dag tot dag scherp of dat nodig is, maar daar zijn ziekenhuizen ontzettend terughoudend in.' Als de verloven worden ingetrokken, dan zal een ziekenhuis dat nooit alleen doen. Per regio trekken ziekenhuizen dan één lijn, zodat voor al het personeel dezelfde regels gelden en ook de patiënten eerlijk over de ziekenhuizen kunnen worden verdeeld. Toch moet ook de impact van alleen al de vraag om het uitstellen vakantie niet worden onderschat, zegt **Peter de Jager**, **hoofd van de ic in het Jeroen Bosch-ziekenhuizen** in Den Bosch. 'Het is naar dit te moeten doen. We vragen mensen hun vakantie in te leveren, terwijl zij sinds de zomer nooit langer dan drie dagen achter elkaar vrij hebben gehad.' Volgens De Jager hadden politiek en de ziekenhuizen maanden geleden al landelijke plannen moeten maken om de meivakantie goed door te komen. 'Ik waarschuw hier al twee maanden voor. Teams hadden nu niet meer in onzekerheid moeten zitten of ze in mei wel op vakantie kunnen. Maak daar een centrale afspraak over en communiceer dit naar het ziekenhuispersoneel. Nu wijst iedereen naar elkaar.' Een extra gratificatie, vergoeding van kinderopvang, een regeling dat mensen buiten de vakanties om hun kinderen van school kunnen halen, of hulp bij het annuleren van een vakantie: het moet allemaal snel geregeld worden, vindt De Jager. 'Straks zijn de ic-verpleegkundigen weer vrije dagen aan het inleveren, terwijl de rest van Nederland op de Veluwe naar het nieuws zit te kijken. Wij vangen opnieuw de negatieve gevolgen op van het virus, terwijl niemand meer aandacht heeft voor de problemen binnen het ziekenhuis.'

Fieldlab- en proefevenementen gaan wel/niet door

- Gistermiddag wordt bekend dat de gemeente Breda geen vergunning geeft voor het evenement 538 Oranjedag dat zaterdag zou plaatsvinden in de stad. Burgemeester van Breda Paul Depla zegt dat het festival niet kan doorgaan omdat de veiligheid in het geding kwam. Eén organisatie had een demonstratieverzoek ingediend bij de gemeente Breda. Maar vooral de informele signalen via sociale media over mogelijke acties waren reden voor de politie om de burgemeester te adviseren geen vergunning te verlenen. "Er is rond dit evenement een enorme polarisatie ontstaan, waarbij het ons duidelijk werd dat er onaangekondigde demonstraties konden komen", meldde Frederiek Schouwenaar, sectorhoofd politie De Baronie. "Het is vooral de grilligheid die ons zorgen baarde. Bij een aangekondigde demonstratie maak je afspraken, bij onaangekondigde ook. Maar de oproepen op sociale media hebben de laatste dagen een vlucht genomen. Het ging ons daarom ook niet meer over de veiligheid van het evenement, maar van de hele stad. Die konden wij niet waarborgen." Depla vergeleek het met een kookpan. "We mochten pas op 13 april bekendmaken wat er stond te gebeuren, maar de maatschappelijke onrust nam daarna snel toe. Vanuit de horeca, vanuit tegenstanders van de testsamenleving, maar ook van mensen die zich afvragen of de viruscijfers een dergelijk evenement wel toelaten." Depla ging nog te rade bij RIVM-baas Jaap van Dissel en hoogleraar Andreas Voss. "Het kon, zo'n evenement, zeker als alle bezoekers binnen 24 uur getest zouden worden." Tegelijkertijd waren er de zorgen van de GGD GHOR. "Of zo'n evenement houden verstandig is laten zij aan het RIVM, maar bij hen was vooral de vrees dat er incidenten zouden plaatsvinden, dat er mensen naar het ziekenhuis zouden moeten. Ook zij zeiden uiteindelijk: doe het niet." Een medewerker van het nabijgelegen Amphia Ziekenhuis startte zaterdag een petitie om ervoor te zorgen dat het feest niet zou doorgaan. Hij kreeg veel bijval, meer dan 370.000 mensen zetten hun handtekening. Organisator Radio 538 werkt aan een online-alternatief. Mensen die kaarten hebben gekocht, krijgen het geld terug.
- Nadat bekend is geworden dat de 538 Oranjedag wordt afgelast, laten organisatoren van allerlei andere Fieldlab- en proefevenementen weten of hun evenement nog wel, dan wel niet doorgaat. Zo wordt gisteravond bekend dat ook het Startschotgala in Lichtenvoorde, een Fieldlab-evenement voor 10.000 bezoekers, niet doorgaat op 1 mei. De organisatie kijkt vanwege alle ophef naar een nieuwe datum. Burgemeester Annette Bronsvoot van Oost Gelre, waar Lichtenvoorde onder valt, laat weten dat ze begrip heeft voor het besluit. De proefevenementen in de Efteling en de Mud Masters in Haarlemmermeer kunnen volgens de organisaties op een veilige manier doorgaan. "Het gaat gewoon door en is ook een heel ander soort evenement", zegt de woordvoerder van de Efteling, die reageert op het annuleren van de festivals in Breda en Lichtenvoorde. De Mud Masters in Haarlemmermeer staan gepland voor 8 mei. Het evenement werkte ook voor het coronavirus al met tijdslots, omdat niet iedereen tegelijk kan starten. Mensen starten gedurende een aantal uur, ieder tijdslot is twintig minuten, waardoor ook dan niet iedereen op hetzelfde moment begint. Voor de organisatie van de Mud Masters was het belangrijk dat er geen extra belasting zou zijn voor de zorg of andere hulpdiensten. "Wij hebben al jaren ons eigen veiligheidsteam en een eigen medisch team, dat we zelf inhuren. We belasten niemand met dit evenement", aldus een woordvoerder.

Versoepelingen

- Voorafgaand aan de persconferentie van vanavond berichten media over de versoepelingen die volgens hen vanavond worden aangekondigd. De meeste aandacht gaat uit naar versoepeling voor de terrassen die weer opengaan. Bij de terrassen gaat het om maximaal twee bezoekers per tafeltje, of meerdere mensen die tot één huishouden horen en ook wordt er een maximum gesteld aan het aantal mensen dat tegelijk op een terras mag zitten. Ook wordt naar verwachting de veelbesproken avondklok afgelast. Naast de opening van de terrassen en de afschaffing van de avondklok komt er een einde aan het winkelen op afspraak nu niet-essentiële winkels zonder afspraak weer 1 klant per 25m2 mogen ontvangen. Ten slotte is de verwachting dat de bezoekersregeling ook wordt versoepeld van 1 naar 2 bezoekers.

Waarneembaar gedrag (schadebeperking)

- -

Betekenisgeving

- D66-Kamerlid Jan Paternotte deelt schriftelijke vragen via Twitter en schrijft: "Voor Suriname geldt een vliegverbod, voor India niet. Suriname heeft (naar verhouding) 8x minder besmettingen dan NL. India heeft een zorgelijke virusmutatie én enorme stijging besmettingen. D66 wil spoedadvies RIVM over de lijst met vliegverboden én heldere criteria"

Voorbeschouwing persconferentie

- Het kabinet laat net na de derde piek de 'teugels vieren', aldus AD en RTL Nieuws. De parlementaire pers weet te melden dat het kabinet positievere cijfers is voorgehouden tijdens het Catshuisoverleg van afgelopen zondag. In lijn daarmee zegt ook LNAZ-voorzitter Ernst Kuipers dat we in de fase zitten waarbij we over versoepelingen kunnen nadenken. **Politiek-verslaggever Xander van der Wulp** voegt hier bij NPO Radio1 aan toe dat het er voor het kabinet 'allemaal wat positiever' uitziet. Volgens AD laat het kabinet dit zich geen twee keer zeggen "na weken waarin het steeds een halfleeg glas afwisselde met een halfvol glas". Wel maakt de krant hierbij de kanttekening dat de cijfers nog niet aan het dalen zijn. Volgens De Telegraaf komen de versoepelingen dan ook voornamelijk voort uit de onvrede vanuit de maatschappij over de 'duizelingwekkende' coronabesluitvorming waar 'geen touw aan vast te knopen was' en de 'smeekbedes van burgemeesters, horeca en vele Nederlanders'. NRC stelt eveneens dat het kabinet juist door deze onvrede vast wil

houden aan de eerste datum van het vorige week gepresenteerde stappenplan, hoewel het aantal coronapatiënten in de ziekenhuizen en op de ic's hoog blijft en geen dalende lijn vertoont. Zo hebben de versoepelingen volgens Trouw alles weg van een compromis. Dit compromis is terug te zien in de 'forse beperkingen' die gemoed gaan met de versoepelingen, met name voor de terrassen. De krant vraagt zich dan ook af of het kabinet niet te optimistisch is gezien de 'grillige' cijfers van het moment. Volgens Trouw neemt het kabinet dan ook een gok met de versoepelingen en mocht die verkeerd uitvallen, dan 'brengt dat de ziekenhuizen eerder in moeilijkheden'.

- **LNAZ-voorzitter Ernst Kuipers** geeft aan te kunnen leven met de versoepelingen, maar stelt dat het wel belangrijk is dat de versoepelingen stapsgewijs worden ingevoerd. Ook zal de afschaffing van de avondklok volgens Kuipers 'nauwelijks effect' hebben op de ziekenhuisopnames.
- **Bestuursvoorzitter van het Zuyderland ziekenhuis, David Jongen** geeft bij het Radio 1 journaal ([NPO Radio 1](#)) en talkshow Beau aan te begrijpen dat het demissionaire kabinet een aantal maatregelen gaat versoepelen, maar "verheugt zich er niet op". De situatie in zijn ziekenhuis is volgens Jongen 'nijpend' nu 14 van de 20 operatiekamers dichtzijn en er nog 'geen enkel IC-bed over is'. Jongen benadrukt dat het voor zijn ziekenhuis voelt alsof ze het drukste moment beleven sinds vorig jaar april en dat er 5000 mensen op de wachtrij staan, "en die lijst wordt alleen maar langer".
- **Arts-microbioloog Bert Mulder** stelt dat het kabinet aan 'wensdenken' doet en dat versoepelen op dit moment een 'volkomen verkeerd signaal is'. Volgens Mulder zitten we op dit moment namelijk op de 'hoogste trap van de escalatieladder' en bestempelen alle routekaarten die de afgelopen maanden gepresenteerd zijn de versoepelingen als 'volstrekt onverantwoord'.
- Op de social mediakanalen van minister De Jonge veel berichten over de versoepelingen. Een groep geeft aan nog meer versoepelingen te willen. Een andere groep begrijpt de versoepelingen, en vooral de timing daarvan met de hoge besmettingen, niet. Ook vinden ze het vreemd dat er een versoepeling in de bezoekersregeling komt, maar dat je op het terras waarschijnlijk met minder mensen mag zitten dan thuis kan.

Reacties 538 Oranjedag afgelast

- Wanneer bekend wordt dat de 538 Oranjedag, een Fieldlab-evenement voor 10.000 mensen in Breda, wordt afgelast, zijn media er snel bij om reacties op te halen bij betrokkenen.
- **Burgemeester van Breda Paul Depla** zegt als burgemeester pal voor de veiligheid van de politieagenten, omwonenden en bezoekers van het evenement te staan. "...Ik betreur het, maar op basis van deze informatie kan ik niet anders dan geen vergunning verlenen voor 538 Oranjedag op 24 april op het Chasséveld." Volgens de gemeente liepen de emoties over de Fieldlab proef "ontzettend hoog op". Aan de ene kant meldden ongeveer een miljoen mensen zich aan voor het evenement, maar Breda constateerde ook dat er veel onbegrip was. "Door deze maatschappelijke onrust zijn de omstandigheden van het evenement zo veranderd dat het leidt tot onaanvaardbare risico's voor de openbare en veiligheid. Daarnaast ligt er een negatief advies van de GHOR over het Fieldlab."
- **Radiozender 538** heeft begrip voor de keuze van de gemeente Breda. Er was geen manier meer mogelijk om het evenement veilig te laten verlopen, laat een woordvoerder weten. 538-directeur Coco Hermans: "Met 538 Oranjedag wilde 538 als Fieldlab Evenement bijdragen aan de organisatie van veilige en verantwoorde events in de toekomst".
- **Fieldlab** heeft begrip voor het besluit van de gemeente Breda. "Dat respecteren we. Zeker als de openbare orde en veiligheid in het gedrang dreigen te komen, zijn wij de laatste om hieraan vast te houden." Volgens een woordvoerder was er echter geen sprake van "een groot feest". Hij benadrukt dat het evenement is opgezet om onderzoek te verrichten. "En niet iedereen is tegen deze evenementen; kijk maar wat wij deze zaterdag bijvoorbeeld organiseren in de Efteling." De afgelasting van 538 Oranjedag maakt wel "een deukje" in het onderzoeksprogramma van Fieldlab. "Dit zet een streep door een belangrijk deel van ons onderzoek, namelijk de fase waarin wij eerder opgedane ervaringen willen toetsen met een groter publiek." De organisatie blijft werken aan een terugkeer van veilige en verantwoorde evenementen met een verhoogde bezoekerscapaciteit. "We denken dat we aan de hand van onze resultaten iets kunnen betekenen voor de samenleving als geheel en dat het de bedoeling is om op een veilige en verantwoorde manier mensen samen te kunnen brengen." In gesprek met NU.nl zegt een Fieldlab-woordvoerder geen verdere problemen te verwachten met vergunningen of grote maatschappelijke onrust rondom aankomende evenementen. Voor de overige evenementen zijn al vergunningen aangevraagd of verstrekt. Fieldlab stelt geen signalen te hebben ontvangen dat andere testevenementen mogelijk geen doorgang kunnen vinden. Zo stelt de woordvoerder dat voor bijvoorbeeld het Eurovisie Songfestival alles gereed is. Aan tafel bij talkshow BEAU zegt **programmamanager van Fieldlab-evenementen Pieter Lubberts** dat er volgens hem "alleen maar verliezers" na de afgelasting. De ophef die is ontstaan rondom het testfestival wijkt volgens hem af van het hoofddoel van Fieldlab: "...testen en onderzoek doen voor veilige evenementen". Het was voor Fieldlab een "zware dag". "We zijn teleurgesteld en het voelt als een gemiste kans voor ons onderzoek. Maar ook voor Radio 538 en Depla, de burgemeester van Breda." Lubberts had de negatieve reacties aanvankelijk niet verwacht. "Daar hadden we niet op gerekend. Als Fieldlab zijn we bezig met iets dat volgens ons belangrijk en goed is voor de maatschappij." Dat er een petitie werd gestart, had Lubberts graag anders gezien. "Ik snap dat je schrikt van 10.000 mensen. Maar in plaats van een statement of petitie, had ik een gesprek de voorkeur gegeven." Daar heb je volgens hem meer aan. Lubberts onderstreept dat hij begrip heeft voor de beslissing van de gemeente Breda. "Maar de bedoeling is zo anders dan hoe het nu wordt opgevat." Hij hoopt dat de andere Fieldlab-evenementen, waaronder een marathon en de Efteling, niet lijden onder de negatieve aandacht. "Ik zou het heel jammer vinden als

onze mede-organisatoren worden afgeschrikt door alle negatieve reacties van de afgelopen dagen. We willen juist iets bijdragen aan het openen van de maatschappij."

- In gesprek met [NOS](#) zegt **hoogleraar infectiepreventie Andreas Voss, hoofdonderzoeker bij het Fieldlab-project**, het jammer te vinden dat de evenementen in Breda en Lichtenvoorde niet doorgaan. "Het had bijgedragen aan onze kennis over het heropenen van de maatschappij. Maar onder deze omstandigheden kan het niet..." waarbij hij wijst op 'grote maatschappelijke onrust'. Voss stoort zich aan het feit dat het bedrag van 925 miljoen euro veelvuldig ter sprake wordt gebracht bij de kritiek op de Fieldlabs. Dat gaat om een ander project, benadrukt hij, het 'testen voor toegang'. "...Met Fieldlab hebben we nu 21 evenementen gehad of in de planning, en dat kostte in totaal iets meer dan 2,7 miljoen euro." Volgens Voss zijn critici vaak niet goed op de hoogte van de Fieldlab-proeven. Waar wel een probleem zit, erkent Voss, is de snelheid waarmee nieuwe evenementen zijn gestart en de communicatie daaromheen. "Dat kunnen we onszelf wel verwijten: we hebben niet goed uitgelegd wat we doen." Toch betekent het afgelasten of uitstel van de twee grote evenementen niet dat andere grote Fieldlabs op de tocht staan, zegt Voss. "We moeten nu het kind niet met het badwater weggooiden, dan zouden er alleen maar verliezers overblijven. Ik zou het buitengewoon jammer vinden als er nu andere dingen niet doorgaan. Dit helpt uiteindelijk om het leed van de coronacrisis dragelijk te maken." In een interview met [NRC](#) zegt Voss dat hij de 'storm van kritiek' op zijn experimenten, zoals op het 538 -feest, betreurt. "Ik sta echt voor wat we doen en waarom we het doen." Voss zegt de afgelopen dagen al veel boze e-mailtjes te hebben ontvangen. Hij baalt van alle commotie, maar heeft ook begrip voor het besluit van Depla. Voss zegt verrast te zijn door de "extremen" die het debat nu bepalen. Hij snapt best dat het houden van grootschalige testevenementen midden in de derde coronagolf "een moeilijk te communiceren boodschap" is. Maar hij blijft erbij dat dit soort proeven veilig kunnen en dat ze niet tot een hogere druk op de zorg hoeven te leiden. Kritiek van collega-wetenschappers van de afgelopen dagen, die de onafhankelijkheid en onderzoeksmethode van Fieldlab soms in twijfel trokken, raakt hem "enorm". Hij vindt veel van deze kritiek "onterecht en bijna kwaadaardig". "Ik heb geen enkel moment het gevoel dat ik niet kan zeggen wat ik wil." Ook tegenover NRC zegt hij te balen van het gegeven dat het Fieldlab-project over één kam wordt geschoren met de bijna 1 miljard euro die het kabinet gereserveerd heeft voor het toegangstesten de komende maanden."
- **Horecaondernemer Johan de Vos** uit Breda, die met organisator Radio 538 overlegde over mogelijke samenwerking met lokale horeca voor het evenement, zegt dat een kabinet 'dat ballen had gehad', zelf het besluit had genomen om de 538 Oranjedag niet door te laten gaan. Volgens De Vos gooit het kabinet met dit soort testevenementen 'bommen op de stedelijke verhoudingen', omdat de verantwoordelijkheid ervan bij lokale overheden ligt. "Dit initiatief komt vanuit de overheid. Dan moet je er ook voor gaan staan."
- **Voorzitter Gerrit van de Kamp van politiekamp ACP** is tevreden met het resultaat. "Deze aanpak past niet bij deze tijd", zegt hij over de opzet van de Fieldlabs. "Als we kijken naar de situatie waarin agenten zitten, maar ook andere hulpverleners. Die worden nog niet gevaccineerd, maar ze lopen wel een bovengemiddeld risico op besmetting." Een andere steen des aanstoots is volgens Van de Kamp het bedrag dat gemoeid is met de organisatie van testevenementen. "Die negenhonderdzooveel miljoen euro kunnen beter naar bonussen in de zorg", zegt hij, verwijzend naar de veelbesproken 925 miljoen euro die de regering heeft vrijgemaakt voor het opzetten van snelteststraten voor proeven. "Bij de politie hebben we het al niet breed, maar in de zorg worden ze helemaal slecht behandeld."
- **GGD GHOR-voorzitter André Rouvoet** reageert dat een Fieldlab-evenement met 10.000 mensen in de coronafase waarin we nu zitten 'nu wel heel veel is'. "Wij hadden grote zorgen in medische zin over het event in Breda." De GGD heeft volgens hem wel "steun voor het idee met experimenten, pilots en Fieldlabs waarmee je de samenleving langzaam maar zeker weer gaat openstellen". Maar de besmettingscijfers en het aantal patiënten in ziekenhuizen zijn volgens Rouvoet nog te hoog.
- Het **Amphia Ziekenhuis** in Breda is opgelucht dat 538 Oranjedag niet doorgaat. Een woordvoerder zegt dat de zorgprofessionals blij hebben gereageerd op het nieuws. De medewerkers van het ziekenhuis vinden het een "verstandig besluit". "Veel medewerkers keken op tegen de mogelijke extra zorg die door het festival zou komen", aldus de woordvoerder. De petitie van **chirurg Rogier Crolla** tegen het evenement is meer dan 370.000 keer ondertekend. De ziekenhuiswoordvoerder zegt dat Crolla dit niet had verwacht. "Het laat zien dat dit nog gevoelig ligt." Crolla reageerde maandagavond zelf op Twitter blij op de annulering van het festival: "We hebben met zijn allen laten zien dat het gezond verstand kan zegevieren! Al diegenen die dit steunden en verder verspreid hebben zeer, zeer bedankt."
- Middels verschillende peilingen wordt het sentiment onder het algemeen publiek gepolst. Uit **Telegraaf's 'Stelling van de Dag'** blijkt dat 90% van de 17311 deelnemers het eens is met de stelling: 'Stoppen met testevenementen'. Een kleine minderheid denkt dat testevenementen wel nuttig kunnen zijn maar dan op kleinere schaal, 'vooral in de culturele sector'. De overgrote meerderheid vindt het terecht dat het 538-feest uiteindelijk geen vergunning kreeg. De meeste respondenten waren evenals de initiatiefnemers van de petitie bang voor extra druk op de toch al overvolle ziekenhuizen. Ook steunt 98% de horecaondernemers die boos waren dat er zoveel publiek aanwezig mocht zijn bij de 538 Oranjedag terwijl hun terrassen gesloten moeten blijven. De respondenten vinden het schokkend dat er 1,1 miljard euro gemoeid is met de proeven, geld dat wat hen betreft veel beter besteed had kunnen worden aan het vergroten van de ic-capaciteit bijvoorbeeld of aan het personeel in de zorg. Dat het testen wordt uitbesteed aan één commercieel bureau roept veel wantrouwen op. De overgrote meerderheid kan zich vinden in de oproep van een groep zorgbestuurders aan het kabinet om niet meer te investeren in testevenementen omdat het verspilde moeite is. Want als het goed is, heeft binnenkort bijna iedereen een vaccinatie gehad en kan Nederland weer open. De meeste

respondenten vinden een testsamenleving niet wenselijk. 64% zegt het niet goed te vinden als mensen een negatieve test moeten overleggen om de horeca of het theater te bezoeken. Uit onderzoek van het **Hart van Nederland**-panel onder bijna 3.000 mensen blijkt dat 61% van de Nederlanders vindt dat het kabinet voorlopig moet stoppen met het organiseren van Fieldlab-evenementen. Te midden van de derde coronagolf zou het simpelweg nog te vroeg zijn voor dit soort experimenten. 72% van de 50-plussers vindt het een goed idee om voorlopig te stoppen met de proefevenementen. 53% van de jongeren vindt echter dat het kabinet de proefevenementen moet voortzetten.

Commentaar Testen voor toegang

- **Burgemeester Eric van Oosterhout van Emmen** is op zijn zachtst gezegd niet te spreken over de pilots Testen voor toegang, zo schrijft [RTV Drenthe](#). Volgens Van Oosterhout is de pilot een 'totale flop' in Drenthe. Dat zou komen door de keuze van de sneltestlocatie en het gebrek aan communicatie vanuit de organisatie achter de pilots. De kritiek draait vooral om de sneltestlocatie van de pilotevenementen zoals de wedstrijd FC Emmen - Heracles Almelo en de mogelijkheid om yogales te volgen in het Yogahuis in Emmen. Publiek mag hier beperkt naar toe, zolang ze maar een negatieve coronatest laten zien. In Drenthe is er alleen maar één testlocatie in Assen terwijl Van Oosterhout er alles aan gedaan heeft om een testlocatie naar Emmen te krijgen. In overleg met de organisatie werd er volgens Van Oosterhout gezegd: "Wat is nou de afstand tussen Assen en Emmen?" Tussen de regels door werd er gezegd, wat maakt het nou uit dat deze mensen van Emmen naar Assen moeten. Van Oosterhout: "Dan ontstaat er iets Randstedelijks, dan ben ik toch echt een Drentse burgemeester geworden. Die mensen daar denken dat we allemaal bij elkaar op de Brink wonen." "We hebben de organisatie van alles aangeboden, vijf opties waar ze konden testen en we horen vervolgens niks. We kregen nul op het rekest, echt onfatsoenlijk", zegt Van Oosterhout. RTV Drenthe heeft de organisatie van Testen voor toegang om een reactie gevraagd. De organisatie heeft nog niet gereageerd.
- **Directeur Bart Siemerink van de Keukenhof** kan moeilijk begrijpen dat de bloementuin bij het Zuid-Hollandse Lisse nu weer gesloten moet zijn voor publiek. Volgens hem is tijdens de pilotdagen van afgelopen weekend opnieuw aangetoond dat de Keukenhof ieder dag op een veilige en verantwoorde manier open kan. "...Keukenhof heeft met deze test laten zien dat het veilig en verantwoord open kan. Het is voor ons dan ook moeilijk te begrijpen waarom we nu weer gesloten zijn."